

Sygnatura akt II Ca 2453/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Renata Stępińska
Sędziowie:	Joanna Czernecka Zbigniew Zgud

Protokolant: sekretarz sądowy Beata Klaja

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2022 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. G.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą we W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy
w Krakowie z dnia 3 stycznia 2019 roku, sygnatura akt I C 3602/14/K

1. oddala apelację;
2. odstąpić od obciążenia powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

Sędzia Joanna Czernecka Sędzia Renata Stępińska Sędzia Zbigniew Zgud

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 marca 2022 r.

Powódka S. G. domagała się zasądzenia od strony pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwoty 72.935,91 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 11 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 3 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, sygn. akt I C 3602/14/K w punkcie I oddalił powództwo; w punkcie II zasądził od powódki S. G. na rzecz strony pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 3617 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu; w punkcie III nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie kwotę 1503,98 złote.

Sąd I instancji jako bezsporne ustalił, że w dniu 26 września 2012 r. na nieruchomości będącej własnością powódki S. G., położonej w K. przy ul. (...) doszło do pożaru. Po pożarze powódka dokonała zgłoszenia szkody stronie pozwanej, z którą łączyła ją umowa ubezpieczenia budynku. Pozwana spółka po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego przyznała powódce odszkodowanie w kwocie 130.649 zł, która została wypłacona.

Nadto Sąd Rejonowy ustalił, że źródło pożaru zostało zlokalizowane na tarasie poddasza, w wyniku zaprószenia ogniem, podczas wykonywania prac izolacyjnych tarasu przez wykonawcę R. P.. Ogień rozprzestrzenił się poprzez elementy więźby dachowej na część dachu zlokalizowaną od strony ul. (...) obejmującą około 2/3 poddasza. W wyniku pożaru doszło do uszkodzenia pokrycia dachu, więźby dachowej, tynków wewnętrznych i okien połaciowych oraz okablowania RTV i elektrycznego. Firma (...), w której powódka kupiła wcześniej zamontowane okna, po częściowym demontażu fasad i wszystkich okien połaciowych zaleciła całkowitą wymianę fasad i okien połaciowych wraz z fartuchami (...) i obróbkami od strony tarasu w dwóch kompletach i od strony elewacji frontowej, pozostawiając tu fasady, wymianę w części dachowej wszystkich uszczelek oraz wszystkich okien połaciowych w tych fasadach, szkła, uszczelek, fartuchów (...), listw dociskowych, maskujących i obróbek w ilości 5 kompletów - koszt takiej naprawy wyceniła na kwotę 56.914,67 zł. Wykonawca R. P. na zlecenie powódki sporządził kalkulację naprawy, w której szacunkowy koszt przewidzianych przez siebie do wykonania prac określił na kwotę 62.192,00 zł, a które obejmowały: demontaż membrany dachowej, desek, konstrukcji drewnianej i wywóz odpadów po rozbiórce na łączną kwotę 8.424,00 zł; a także prace odtworzeniowe, w tym: montaż konstrukcji drewnianej - 5.670 zł, montaż folii paroprzepuszczalnej - 777,00 zł, deskowanie połaci dachowej kątach - 6.804 zł, montaż membrany dachowej na deskach - 1.036,00 zł, szlifowanie ścian - 1.166,00 zł, wykonanie gładzi - 5.832,00 zł, naprawę komina - 1.555,00 zł. Koszt materiałów wycenił na: więźba dachowa - 10.036,00 zł, deski do deskowania dachu - 10.980,00 zł, papa i membrana - 2.400,00 zł, wełna mineralna - 4.032,00 zł, dodatki do więźby dachowej - 2.400,00 zł, a koszt montażu wełny na kwotę 1.440,00 zł.

Powódka przedłożyła faktury, zgodnie z którymi poniesione przez nią wydatki opiewały na kwoty: z tytułu montażu konstrukcji więźby dachowej budynku mieszkalnego - 18.107,28 zł (sprzedawca (...). (...) R. P.); z tytułu foliowania, deskowania, montażu membrany dachu - 21.636,72 zł (jw.); z tytułu rozbiórki więźby dachowej - 8.424,00 zł (jw.); z tytułu wykonanie dachu i fasady łupkiem naturalnym - 82.366,20 zł (sprzedawca S. (...) S. S. (1)); z tytułu demontażu i montaż instalacji elektrycznej - 4.536,00 zł (sprzedawca A. W.); z tytułu montażu stolarki aluminiowej - 28.914,67 zł (sprzedawca (...) s.c.); z tytułu montażu stolarki aluminiowej - 28.000,00 zł (jw.)

Powódka w dniu 26 listopada 2012 roku złożyła u strony pozwanej wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy, wskazując, iż przyznane jej odszkodowanie jest zaniżone o około 50.000,00 zł. Strona pozwana pismem z dnia 17 grudnia 2012 roku odmówiła uwzględnienia wniosku powódki o przyznanie dodatkowego odszkodowania, załączając kosztorys w zakresie wyceny poniesionych napraw, zgodnie z którym odszkodowanie ustalono: z tytułu rozebrania pokrycia dachowego z taflí łupkowych nadających się do użytku na kwotę 4.353,51 zł, z tytułu rozebrania konstrukcji więźb dachowych i rozebranie deskowania dachu z desek na styk na kwotę 2.075,40 zł, z tytułu demontażu i montażu okien rozwieranych i uchylno-rozwieranych dwudzielnych o powierzchni ponad 2,5 m² obsadzonych na kotwach stalowych – analogia demontaż - na kwotę 1.435,77 zł, z tytułu przygotowania materiałów z pokryć dachowych z rozbiórki do użytku, dachówki karpiówki – analogia łupek - na kwotę 492,00 zł, z tytułu przygotowania materiału drzewnego z rozbiórki konstrukcji do użytku, deski bez względu na wymiary na kwotę 40,53 zł, z tytułu przygotowania materiału drzewnego z rozbiórki konstrukcji do użytku, krawędziaki i bale bez względu na wymiary na kwotę 35,46 zł, z tytułu konstrukcji dachu jętkowego z bali wymiarowych wraz z krokwieniem z krawędziaków wymiarowych z oczepami o rozpiętości ponad 8 m na kwotę 8.017,89 zł, z tytułu deskowania połaci dachowych z tarcicy nasyczonej na kwotę 5.447,93 zł, z tytułu izolacji z folii polietylenowej przymocowanej do konstrukcji drewnianej na kwotę 559,35 zł, z tytułu izolacji z folii polietylenowej przymocowanej do konstrukcji drewnianej – analogia membrana paroprzepuszczalna na kwotę 1.477,30 zł, z tytułu izolacji cieplnych i akustycznych stropów i poddaszy, wykonywanych płytami z wełny mineralnej P. (...) układanymi w połaci dachu krokwiowego i mocowania folii paroizolacyjnej na kwotę 4.370,40 zł, z tytułu osadzenia okien w połaci dachowej, wykonania konstrukcji nośnej na kwotę 5.594,09 zł, z tytułu okien poddasza połaciowych fabrycznie wykończonych – analogia połaciowe i fasadowe - na kwotę 44.512,55 zł, z

tytułu montażu kominka wentylacyjnego na kwotę 287,00 zł, z tytułu przetarcia istniejących tynków niemalowanych lub niepokrytych tapetą, powierzchnie przecieranego tynku wewnętrznego na ścianach wapno suchogaszone na kwotę 7.395,04 zł, z tytułu krycia dachu taflami łupkowymi na sposób prosty: pojedynczo, prosto lub ukośnie gotowymi taflami o wymiarach 25x40 cm na kwotę 34.673,53 zł, z tytułu różnych obróbek z blachy z cynku, grubości 0,55 mm przy szerokości w rozwinięciu do 25 cm na kwotę 3.911,40 zł, z tytułu montażu elementów komunikacji po dachu – stopień kominiarski, dachówka wsporcza pod stopień z nakładką aluminiowa na kwotę 459,12 zł, z tytułu montażu zabezpieczeń przeciwśnieżnych z płotkiem na kwotę 762,28 zł, z tytułu obróbki kominów na kwotę 155,37 zł, z tytułu rur wentylacyjnych z blachy z cynku grubości 0,60 mm na kwotę 338,78 zł, z tytułu wymiany przewodów kabelkowych o powłoce polwinitowej o łącznym przekroju żył do 6 Cu/12 Al. Mm2 w rurach instalacyjnych na kwotę 1.246,40 zł, z tytułu wymiany puszek podtynkowych o średnicy do 60 mm jednym odgałęzieniu i przekroju przewodów do 2,5 mm2 na kwotę 140,36 zł, z tytułu wywiezienia gruzu z terenu rozbiórki przy ręcznym za i wyładowaniu, transport gruzu pojazdami samochodowymi na odległości 1 km ciągnikiem z przyczepą na kwotę 2.866,56 zł. Powódka nie zgadzając się z ww. wyceną oraz kwotą wypłaconego odszkodowania zwróciła się do Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, Oddziału M.w K. (...) o przeprowadzenie weryfikacji kosztorysu na roboty budowlane odtworzeniowe dla nowo budowanego budynku jednorodzinnego. Zgodnie ze sporządzoną opinią prywatną, kwota netto w wysokości 130.649,02 zł, przedstawiona w kosztorysie sporządzonym przez ubezpieczyciela jest niedoszacowana w stosunku do faktycznych kosztów poniesionych przez powódkę na wykonanie prac odtworzeniowych. Wartość netto robót wynosiła bowiem 174.993,48 zł a razem z podatkiem VAT 188.992,96 zł, a złożyły się na to: rozebranie pokrycia dachowego z tafli łupkowych nadających się do użytku - 3.378,18 zł, rozebranie konstrukcji więźb dachowych i rozebranie deskowania dachu z desek na styk - 878,94 zł, rozebranie konstrukcji więźba dachowych, więźby dachowe proste - 779,91 zł, demontaż izolacji z folii polietylenowej przymocowanej do konstrukcji drewnianej - 203,38 zł, demontaż izolacji z folii polietylenowej, przymocowanej do konstrukcji drewnianej – membrana - 203,38 zł, rozebranie izolacji cieplnych i akustycznych stropów i poddaszy, wykonywanych płytami z wełny mineralnej układanymi w połaci dachu krokwiowego - 332,40 zł, demontaż ławy kominiarskiej i stopnic - 400,00 zł, demontaż okien i drzwi balkonowych z PCV rozwieranych i uchylno-rozwieranych dwudzielnych o powierzchni ponad 2,5 m2 obsadzonych na kotwach stalowych – analogia demontaż - 1.853,19 zł, przygotowanie materiałów z pokryć dachowych z rozbiórki do użytku, dachówki - 97,50 zł, przygotowanie materiału drzewnego z rozbiórki konstrukcji do użytku deski - 41,07 zł, przygotowanie materiału drzewnego z rozbiórki konstrukcji do użytku krawędziaki i bale - 35,97 zł, konstrukcja dachu jętkowego z bali wymiarowych wraz z krokwieniem z krawędziaków wymiarowych z oczepami o rozpiętości ponad 8 m - 7.675,29 zł, deskowanie połaci dachowych z tarcicy nasyczonej - 5.965,15 zł, izolacja z folii polietylenowej przymocowanej do konstrukcji drewnianej - 710,94 zł, izolacja z folii polietylenowej przymocowanej do konstrukcji drewnianej membrana - 1.520,91 zł, izolacje cieplne i akustyczne stropów i poddaszy, wykonywane płytami z wełny mineralnej P. (...), (...) 1, P. (...)cy układanymi w połaci dachu krokwiowego mocowanie folii paroizolacyjnej - 2.407,20 zł, osadzenie okien w połaci dachowej, wykonanie konstrukcji nośnej - 5.268,22 zł, okna poddaszy połaciowe fabrycznie wykończone – analogia połaciowe i fasadowe - 47.285,85 zł, montaż kominka wentylacyjnego - 375,11 zł, szlifowanie ścian, gład gipsowa 1- warstwowa n ścianach - 7.669,25 zł, krycie dachu taflami łupkowymi i gontami krycie dachu taflami łupkowymi na sposób angielski, pojedynczo, prosto lub ukośnie gotowymi taflami o wymiarach 25x40 cm - 76.496,50 zł, różne obróbki z blachy z cynku, grubości 0,55 mm przy szerokości w rozwinięciu do 25 cm - 1.542,00 zł, montaż elementów komunikacji po dachu, ławeczka kamieniarska - 456,21 zł, montaż elementów komunikacji po dachu, stopień kamieniarski - 1.435,07 zł, montaż zabezpieczeń przeciwśnieżnych z płotkiem - 1.778,71 zł, obróbka kominów - 399,72 zł, rury wentylacyjne z blachy z cynku grubości 0,60 mm - 168,14 zł, demontaż uchwytów pod rury winidurowe układane pojedynczo z przygotowaniem podłoża przy użyciu sprzętu mechanicznego oraz demontaż rury winidurowe układane n/t na gotowych uchwytach, rura Fi'20'mm - 163,10 zł, montaż uchwytów pod rury winidurowe układane pojedynczo z przygotowaniem podłoża przy użyciu sprzętu mechanicznego, przykręcanie uchwytów do drewna - 509,60 zł, rury winidurowe układane n/t na gotowych uchwytach rura Fi'20'mm - 282,80 zł, wymiana przewodów kabelkowych w rurach instalacyjnych w powłoce polwinitowej o łącznym przekroju żył do 6 Cu/12 Al. Mm2 - 1.122,80 zł, wymiana puszek podtynkowych o średnicy do 60 mm jednym odgałęzieniu i przekroju przewodów do 2,5 mm2 - 82,39 zł, wywiezienie gruzu z terenu rozbiórki przy ręcznym załadunku i mechanicznym wyładunku samochodem samowyładowczym na odległość do 10 km - 3.474,60 zł. Koszt sprzętu w tym piły mechanicznej, samochodu dostawczego do 0,9 t, samochodu samowyładowczego do 5 t, szlifierki, wózka i wyciągu jednomasztowego

z napędem elektrycznym 0,5 t - 3.003,75 zł. Pismem z dnia 11 lutego 2014 roku powódka skierowała do strony pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 61.335,87 zł wraz z należnymi odsetkami liczonymi od dnia 15 listopada 2012 roku do dnia 17 lutego 2014 roku. Podaje, że kwota ta stanowi odszkodowanie w części zaniżonej przez ubezpieczyciela i jest różnicą pomiędzy faktycznie poniesioną szkodą, a kwotą przyznaną i jej wypłaconą. Strona pozwana pismem z dnia 19 marca 2014 roku odmówiła zapłaty żądanej kwoty, z uwagi na brak dokumentów uzasadniających roszczenie.

Wartość nakładów niezbędnych w celu odtworzenia substancji budowlanej zniszczonej w pożarze inwestycji prowadzonej przez powódkę przy ul. (...) w K. do stanu sprzed pożaru, zgodnie z kosztorysem sporządzonym przez biegłą sądową K. C. wynosi 147.262,28 zł brutto, z czego rozbiórki i demontaż to kwota 10.510,06 zł, na którą składają się: demontaż okien fasadowo – połaciowych aluminiowych - 967,99 zł, rozbiórka pokrycia z taflı łupkowych - 1.754,76 zł, rozebranie konstrukcji więźby dachowych, deskowanie dachu z desek na styk - 681,59 zł, rozebranie konstrukcji więźb dachowych, więźby dachowe proste - 605,86 zł, rozbiórka izolacji z folii paroprzepuszczalnej - 416,52 zł, rozbiórka izolacji z wełny mineralnej gr. 20 cm układanej między krokwiami - 295,35 zł, rozbiórka izolacji z folii paroszczelnej - 416,52 zł, rozbiórka izolacji z wełny mineralnej gr. 5 cm układanej w stelażu dla płytek GK - 295,35 zł, rozbiórka obicia stropu poddasza z płyt GK na podkonstrukcji z profili ocynkowanych - 681,59 zł, demontaż stopni kominiarskich - 45,25 zł, demontaż ław kominiarskich - 38,46 zł, przygotowanie taflı łupkowych wraz z ich oczyszczeniem do ponownego ułożenia - 376,22 zł, wywiezienie transportem samochodowym na odległość do 1 km – elementy przestrzenne – po rozbiórce dachu, deski, folie, wełna, płyty GK, więźba w kwocie 2.091,74 zł, dodatek za każde dalsze 0,5 km odwozu – do 10 km - 1.842,83 zł; wykonanie nowej więźby dachowej to kwota 41.050,24 zł w tym: murlaty, przekrój poprzeczny rura 14x14 cm - 786,43 zł, krokwie zwykłe o długości ponad 4,5 m, przekrój poprzeczny drewna 8x16 cm - 3.387,02 zł, jętki, przekrój poprzeczny drewna 8x16 cm - 2.517,44 zł, impregnacja ognioochronna elementów więźby dachowej, krokwie, jętki i deski - 3.890,91 zł, deskowanie połaci dachowych z tarcicy nasyczonej - 4.528,40 zł, ułożenie na krokwiach ekranu zabezpieczającego z folii paroprzepuszczalnej - 1.757,18 zł, izolacje cieplne i przeciwdźwiękowe z wełny mineralnej, 20 cm układanej między krokwiami - 4.629,30 zł, ułożenie na krokwiach od spodu ekranu zabezpieczającego z folii paroszczelnej - 1.037,34 zł, okładziny stropów płytami gipsowo – kartonowymi n ruszcie metalowym kształtników CD i UD, ruszt pojedynczy mocowany do podłóża - 12.211,01 zł, dodatek za drugą warstwę płyt GK - 4.582,11 zł, izolacje cieplne i przeciwdźwiękowe z wełny mineralnej, 5 cm układana w stelażu pod płytkami GK - 1.723,10 zł; ponowne wykonanie zniszczonych fragmentów pokrycia dachowego to kwota 87.358,95 zł, na którą składają się: osadzanie okien w połaci dachowej, wykonanie konstrukcji nośnej - 2.858,23 zł, montaż okien aluminiowych fasadowo – połaciowych - 75.782,93 zł, ławy kominiarskie, ławy poziome - 235,06 zł, montaż stopni kominiarskich - 894,73 zł, krycie dachu, taflı łupkowe, z odzysku - 5.540,67 zł, różne obróbki z blachy ocynkowanej przy szerokości w rozwinięciu ponad 25 cm - 1.834,52 zł, wyloty wentylacyjne z blachy ocynkowanej - 212,78 zł; koszt wykonania robót budowlano – instalacyjnych odpowiada kwocie 8.343,02 zł, na którą składają się: zmycie i przeszlifowanie ścian spalonych i zniszczonych podczas gaszenia - 1.007,52 zł, nowe gładzie gipsowe 1-warstwowe na ścianach - 5.647,85 zł, demontaż uchwytów wsporczych stalowych dla rur instalacyjnych w kanałach lub na ścianach z wykuciem otworów lub odkręceniem, podłóże: ceglane lub betonowe, rura Fi do 21 mm - 65,64 zł, demontaż rur instalacyjnych winidurowych - 109,41 zł, montaż uchwytów pod rury winidurowe układane pojedynczo z przygotowaniem podłóża, przykręcenie uchwytów do drewna - 315,72 zł, rury winidurowe wkładane n/t na gotowych uchwytach, rura Fi 20 mm - 311,23 zł, przewody izolowane jednożyłowe wciągane do rur, przekrój żyły do 4.0 mm² - 685,94 zł, wymiana puszek podtynkowych, Fi do 60 mm, 1 odgałęzienia, przewody do 2,5 mm² - 88,68 zł, - pomiar rezystancji izolacji instalacji elektrycznych, obwód 3-fazowy, pomiar pierwszy - 24,71 zł, pomiar każdy następny - 86,34 zł.

Oceniając materiał dowodowy Sąd wskazał, że oparł się na dokumentach urzędowych i prywatnych, których żadna ze stron nie kwestionowała, na zeznaniach świadków R. G. i R. P., które były spójne, logiczne i wzajemnie uzupełniające się oraz częściowo na opinii biegłej sądowej z zakresu (...) i budownictwa (...) z dnia 18 kwietnia 2017 r. i ustnej opinii uzupełniającej złożonej do protokołu rozprawy w dniu 20 grudnia 2018 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Spór w niniejszej sprawie ograniczał się do wysokości należnego powódcie odszkodowania, skoro bowiem strona pozwana jeszcze w

postępowaniu likwidacyjnym dokonała wypłaty powódce kwotę 130.649,00 zł, to przyjęła na siebie - co do zasady - odpowiedzialność za skutki zdarzenia z dnia 26 września 2012 roku. Kwota dochodzona pozwem stanowiła różnicę pomiędzy sumą wypłaconą przez ubezpieczyciela, a kosztami napraw szacowanymi przez powódkę. Cytując art. 822 § 1 i 2 i 4 k.c. oraz art. 805 k.c. Sąd wskazał, że obowiązkiem zakładu ubezpieczeń jest wyrównanie wszelkich szkód majątkowych poszkodowanego, polegających na utracie aktywów, jak i zmniejszeniu pasywów. Stanowi o tym reguła pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego, wynikająca z art. 361 §1 i 2 k.c. Podstawową funkcją wypłacanego świadczenia jest kompensacja, co powoduje, że przyznana suma pieniężna powinna przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem objętym ubezpieczeniem, nie może jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody.

Z opinii biegłej K. C. wynika, iż koszt odtworzenia substancji budowlanej zniszczonej w pożarze wynosił 147.262,28 zł, czyli więcej niż odszkodowanie wypłacone powódce w toku postępowania likwidacyjnego, jednak biegła dokonując wyceny wzięła pod uwagę także konieczność wykonania na części poddasza prac związanych z odtworzeniem płyt kartonowo – gipsowych. Jednak pozycja ta ujęta została w kosztorysie w sposób niezasadny, wyłącznie na skutek sugestii powódki, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności dokumentacja zdjęciowa przedłożona przez powódkę, a wykonana zaraz po pożarze jednoznacznie wskazuje, że poddasze w chwili pożaru w żadnym fragmencie spalonej części nie zostało pokryte sufitem z płyt GK. Co więcej, nawet kosztorys prywatny i kosztorys sporządzony w toku postępowania likwidacyjnego nie zakładają konieczności wykonania takich prac, a w konsekwencji pomijają ich koszt przy wyliczeniu należnego odszkodowania. W związku z powyższym, koszty związane z otworzeniem płyt kartonowo – gipsowych (i usunięciem ich zniszczonych resztek), to jest kwotę 19.493,16 zł należało odjąć od odszkodowania należnego powódce. W opinii sporządzonej przez biegłą koszt przywrócenia okien do stanu poprzedniego został wyceniony na kwotę 75.782,93 zł, a pozwany zarzucał, że biegła przyjęła niewłaściwą powierzchnię tych okien, tj. 38,71 m², podczas należało przyjąć to 29,5 m², czyli ujętą w kosztorysie sporządzonym w postępowaniu likwidacyjnym, gdyż kwota ta jest zbieżna z powierzchnią wskazaną w ofercie cenowej załączonej przez powódkę do pozwu. W ocenie sądu nawet ta kwota, wynosząca po przeliczeniu 61.892,32, zł nie była jednak powódce należna, skoro załączyła do akt sprawy dokument - w postaci protokołu z oględzin powypadkowych dokonanych przez firmę montującą wcześniej okna uszkodzone w pożarze wraz z ofertą cenową na ich naprawę, tak by przywrócić ich stan poprzedni oraz faktury, które dokumentują poniesione przez powódkę wydatki na ten cel w łącznej wysokości 56.914,67 zł (zgodnie z wcześniej sporządzonym kosztorysem). Zatem w tym zakresie - w ocenie sądu - odszkodowanie winno wynosić tyle, ile rzeczywiste koszty poniesione przez powódkę na wymianę okien. Biegła wskazywała, iż nie jest w stanie odnieść się szczegółowo do poszczególnych kwot wydatkowanych przez powódkę, za wyjątkiem łupka (pokrycie dachu i elewacji), którego cena w stosunku do faktury była ewidentnie zawyżona. Pozostałe natomiast prace, takie jak instalacje elektryczne, których koszt według biegłej to 1.800,00 zł, w sytuacji, gdy z faktury wynika 4.536,00 zł, a także pozostałe prace rozbiórkowe, według biegłej wycenione na 41.422,65 zł, w przypadku gdy z faktury wynika 48.168,00 zł, nie odbiegają w swych wartościach od cen rynkowych. Biegła wskazała, iż ceny wynikające z jej opinii i kosztorysu są cenami średnimi i nie można wykluczyć, że rzeczywiste wydatki na ich poniesienie byłyby większe. W ocenie sądu, uprawnione byłoby przyjęcie kwot wynikających z przedłożonych przez powódkę faktur w zakresie instalacji elektrycznej, gładzi, rozbiórki więźby dachowej i wykonania nowej, niemniej jednak kwoty te i tak nie podwyższyłyby kwoty odszkodowania przyznanego powódce w postępowaniu likwidacyjnym. Faktura, która miała dokumentować poniesione przez powódkę wydatki na wykonanie pokrycia dachu łupkiem budzi wątpliwości o tyle, że różnica pomiędzy podaną w niej kwotą, a kosztem prac dekarских wyliczonym przez biegłą wynosi ponad 70.000,00 zł (biegła wyliczyła wydatki na naprawę poszycia dachu na kwotę 11.576,02 zł zaś na fakturze widnieje kwota 82.366,20 zł). Nadto z faktury tej nie wynika, aby udokumentowane nią wydatki były związane z naprawą dachu po pożarze. Przedmiot usługi w omawianej fakturze jest opisany jako wykonanie dachu i fasady łupkiem naturalnym na budynku w K. ul. (...) nr działki (...), ale nie ma mowy, aby zapłata należności z faktury była konsekwencją naprawy dokonywanej po pożarze. Nadto z akt sprawy nie wynika, by w pożarze zniszczeniu uległa również fasada, a nie tylko sam dach budynku. Z kolei zestawienie z k. 25 akt sprawy jest na tyle niewiarygodne, że nie wiadomo kiedy i przez kogo zostało sporządzone, jak też wskazania, skąd wzięły się podane tam powierzchnie i ilości materiałów. W konsekwencji – zdaniem sądu - nie można zatem wykluczyć, że faktura została wystawiona w związku z wykonaniem wszelkich prac związanych z położeniem łupka na dachu i fasadzie budynku, wykonanych zarówno przed, jak i po pożarze. Wprawdzie

w opinii, która była podstawą ustalenia wysokości odszkodowania wypłaconego w postępowaniu likwidacyjnym koszty położenia nowego pokrycia dachu z łupka zostały wycenione na kwotę nieco ponadto 34.000 zł, zaś według biegłej jest to kwota 11.576,02 zł, ale powódka nie wносиła zarzutów do opinii podstawowej. W tym zakresie zaoferowany przez nią materiał dowodowy był bardzo skąpy i niewystarczający do wykazania twierdzeń pozwu odnoszących się do tej kwoty. Ciężar dowodu dla wykazania tych okoliczności - zgodnie z art. 6 k.c. - spoczywał na powódce. S. G. ciężarowi temu nie sprostowała, mimo że w sprawie była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wnosząc nawet o przesłuchanie wykonawcy (S. S. (2)), celem wykazania zakresu prac naprawczych oraz wyjaśnienia, co składa się na kwotę widniejącą na fakturze z dnia 15 stycznia 2013 r., której wartość kilkukrotnie przewyższa szacunkowe koszty naprawy poszycia dachowego wynikające z opinii. Sąd zwrócił uwagę, iż obydwie opinie (prywatna i sądowa) wskazywały, iż dach jest pokryty kamieniem, który jako materiał niepalny w znacznej mierze nadawał się do ponownego położenia. W konsekwencji, dla ustalenia wysokości tej części odszkodowania należało oprzeć się na kosztorysie stanowiącym załącznik do opinii biegłej K. C..

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., zasądzając od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 3.617,00 zł, na którą złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 3.600,00 zł - zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych i kwota 17,00 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Nadto Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w całości obciążył kosztami opinii biegłej w kwocie 1.503,98 zł powódkę, jako stronę, która przegrała spór.

Powódka w apelacji od całości ww. wyroku zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 805 § 2 pkt 1 k.c. w zw. z art. 6 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w stosunku do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, implikacją czego było błędne uznanie, iż Towarzystwo Ubezpieczeń (...)Spółka Akcyjna z siedzibą we W. spełniło w całości zobowiązanie, polegające na wypłacie odszkodowania, pokrywającego w pełni wysokość poniesionej przez nią szkody, podczas gdy z ustalonego w sprawie stanu faktycznego i zaoferowanego materiału dowodowego, w szczególności w postaci faktur i kosztorysów wynika, iż powódka poniosła znacznie wyższą szkodę od wypłaconego jej odszkodowania;

2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a to:

a) art. 233 § 1 k.p.c., poprzez niedokonanie wszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jak również, poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania, skutkujące błędnym przyjęciem, iż:

- opinia biegłej sądowej z zakresu architektury i budownictwa K. C. z dnia 18 kwietnia 2017 r. została przygotowana w sposób rzetelny i profesjonalny, podczas gdy prawidłowa ocena stanu faktycznego oraz materiału dowodowego winna skutkować przyjęciem, iż zawiera ona wiele nieścisłości i nie może stanowić samodzielnej podstawy ustalenia wysokości odszkodowania;

- ww. biegła wskazała w swej opinii pełny minimalny zakres prac konieczny do przywrócenia nieruchomości do stanu pierwotnego sprzed dnia, w którym wystąpił pożar, podczas gdy prawidłowa, wszechstronna ocena stanu faktycznego oraz materiału dowodowego a w szczególności pozostałych przedstawionych w sprawie kosztorysów winna skutkować przyjęciem, iż biegła zaniżyła poszczególne wartości kosztorysu;

- opinia wykonana przez mgr inż. S. M. z Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa zawiera w kosztorysie ilości, które są przeszacowane, podczas gdy prawidłowa ocena stanu faktycznego oraz materiału

dowodowego winna skutkować przyjęciem, iż wskazane wartości nie zostały przeszacowane i stanowią rzeczywistą szkodę, jaką poniosła powódka;

- w dniu wystąpienia pożaru nie istniała zabudowa wykonana z płyt G-K, podczas gdy prawidłowa ocena stanu faktycznego winna skutkować uznaniem, iż rzeczona zabudowa istniała na parterze budynku i została uszkodzona w akcji gaśniczej straży pożarnej;

- koszty położenia nowego pokrycia dachu po pożarze wyniosły 11.576,02 złotych, podczas gdy pozwana przyznała w postępowaniu likwidacyjnym oraz przedmiotowym, iż wysokość kosztów położenia nowego pokrycia dachu po pożarze wyniosła 34.000 zł, co winno skutkować uznaniem przez sąd I instancji, iż koszty położenia nowego pokrycia dachu po pożarze wyniosły 34.000 złotych;

b) art 229 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i uznanie za właściwe zaniżone wyliczenia biegłej, pomimo iż w toku postępowania likwidacyjnego oraz sądowego wyższe wartości poszczególnych pozycji kosztorysu zostały bezspornie przyznane przez pozwaną. W konsekwencji powyższego błędne przyjęcie, iż zakres minimalny prac wskazany w opinii biegłej sądowej z zakresu architektury i budownictwa K. C. z dnia 18 kwietnia 2017 roku oddawał rzeczywistą, konieczną ilość prac do przywrócenia nieruchomości do stanu pierwotnego sprzed dnia wystąpienia pożaru, jak również rzeczywistą wartość poniesionej szkody, podczas gdy zgodnie z treścią przepisu art. 229 k.p.c. nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną.

W konsekwencji apelująca wniosła o zmianę wyroku I instancji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez uznanie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Dodatkowo w piśmie z dnia 16 października 2019 r. zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mogących mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 231 k.p.c. oraz 230 k.p.c. w zw. z 233 § 1 k.p.c., poprzez nieuzasadnione ustalenie, iż koszty położenia nowego pokrycia dachu z łupka wyniosły 11.576,02 zł, podczas gdy strona pozwana w sposób przynajmniej dorozumiany przyznała wysokość kosztów pokrycia dachu w postępowaniu likwidacyjnym wypłacając kwotę 34.000 zł. Jak również nie zaprzeczała - w toku całego postępowania przed Sądem I instancji - wysokości kosztów w przedmiocie położenia nowego pokrycia dachu. Wskutek powyższego, doszło do znacznego zaniżenia przez Sąd I instancji wysokości należnego powódce odszkodowania oraz oddalenia powództwa w całości.

Strona pozwana domagała się oddalenia apelacji jako niezasadnej oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu, albowiem zaskarżony wyrok, mimo błędnego uzasadnienia, odpowiada prawu.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił, że:

Zgodnie z § 18 ust. 7 Warunków ubezpieczenia Programu Ubezpieczeniowego (...), odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia nieruchomości wypłacane jest :

- 1) Ubezpieczającemu – jeżeli kwota wyliczonego odszkodowania przekracza 5.000 zł i nie doszło do wygaśnięcia zobowiązania z tytułu umowy kredytu, którego zabezpieczeniem jest hipoteka wpisana do księgi wieczystej ubezpieczonej nieruchomości z zastrzeżeniem ust. 3,
- 2) Ubezpieczonemu - jeżeli kwota wyliczonego odszkodowania wynosi 5.000 zł lub mniej lub doszło do wygaśnięcia zobowiązania z tytułu umowy kredytu, którego zabezpieczeniem jest hipoteka wpisana do księgi wieczystej ubezpieczonej nieruchomości z zastrzeżeniem ust. 3.

Zgodnie z § 18 ust. 9 Warunków ubezpieczenia Programu Ubezpieczeniowego (...), jeżeli odszkodowanie wypłacone jest Ubezpieczającemu, to zaliczana jest na poczet spłaty zadłużenia Kredytobiorcy, wynikającego z umowy kredytu. Kwota odszkodowania przewyższająca kwotę zadłużenia przekazywana jest ubezpieczonemu przez ubezpieczyciela.

dowód: Warunki ubezpieczenia Programu Ubezpieczeniowego (...)k. 288-296

W dniu 29 listopada 2011 r. powódka podpisała deklarację ubezpieczeniową, przystąpienia do Programu ubezpieczeniowego (...), w ramach grupowego ubezpieczenia dla kredytobiorców hipotecznych (...) Banku S.A., zawartej w dniu 9 marca 2010 r. pomiędzy Towarzystwem Ubezpieczeń (...)S.A. a (...) Bank S.A. Oświadczyła w niej między innymi, że wyraża zgodę na przekazanie odszkodowania z ubezpieczenia nieruchomości Ubezpieczającemu na wskazany przez (...) Banku S.A. rachunek bankowy, jeżeli kwota wyliczonego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia nieruchomości od pożaru i innych zdarzeń losowych przekracza 5.000 zł polskich zł i nie doszło do wygaśnięcia zobowiązania z tytułu umowy kredytu, którego zabezpieczeniem jest hipoteka wpisana do księgi wieczystej ubezpieczonej nieruchomości, Kwota odszkodowania pomniejszy zadłużenie kredytobiorcy z tytułu zawartej umowy kredytu hipotecznego.

dowód: deklaracja ubezpieczeniowa k. 309-310

W operacie szkody majątkowej, sporządzonej przez stronę pozwaną, jako poszkodowany/właściciel uszkodzonego mienia wpisana została powódka, a jako ubezpieczający (...) Bank S.A.

dowód: operat k. 297

Strona pozwana poinformowała (...) Bank S.A. o zaistniałej szkodzie z dnia 26 września 2012 r. i w odpowiedzi pismem z dnia 9 listopada 2012 r. bank wyraził zgodę, aby kwota odszkodowania w wysokości 130.649 zł, z tytułu ubezpieczenia nieruchomości została wypłacona na wskazany rachunek techniczny, prowadzony przez ten bank, tytułem „wypłata odszkodowania S. G. nr umowy kredytowej (...)”. Jednocześnie bank zwrócił się o dostarczenie dokumentacji fotograficznej z miejsca zdarzenia, przedstawiającej szkody na nieruchomości oraz kosztorys przewidzianych prac.

dowód: pismo k. 298

Pismem z dnia 15 listopada 2012 r. strona pozwana - podając numer szkody, numer polisy oraz numer umowy kredytu - poinformowała powódkę, że przyznano jej świadczenie za uszkodzenie części domu mieszkalnego w kwocie 130.649 zł, którą przelewa się na rachunek wskazany przez ubezpieczającego (...) S.A.

dowód: pismo k. 17

W piśmie z dnia 17 grudnia 2012 r. strona pozwana - w odpowiedzi na pismo odwoławcze złożone w postępowaniu likwidacyjnym - poinformowała powódkę, że w sprawie w przedmiocie rozpatrywania roszczeń odszkodowawczych oraz ustalania wartości odszkodowania zastosowanie znajdują „Warunki ubezpieczenia Programu Ubezpieczeniowego (...)”.

dowód: pismo k. 12

Sąd Okręgowy oparł się na dokumentach wyżej opisanych, albowiem nie budziły one wątpliwości, co do ich wiarygodności. Powódka przystąpiła do grupowego ubezpieczenia, a zakres umowy jaki jej dotyczy, określają przedłożone Warunki ubezpieczenia Programu Ubezpieczeniowego (...), do których odwoływała się strona pozwana już w postępowaniu likwidacyjnym. Podkreślić należy, że powódka potwierdziła to w cytowanej wyżej deklaracji ubezpieczeniowej. Chybiony był zarzut powódki, że nie zostały one podpisane przez żadną ze stron, skoro stanowią wzorzec umowny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd II instancji uznał, powódka nie posiada legitymacji procesowej do dochodzenia dodatkowego odszkodowania za uszkodzenie jej domu - na skutek pożaru z dnia 26 września 2012 r. - na swoją rzecz a

nie na rzecz banku, w którym zawarła umowę kredytu, na zabezpieczenie którego została zawarta umowa grupowego ubezpieczenia dla kredytobiorców hipotecznych.

Artykuł 808 § 3 k.c. przewiduje, że ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela, chyba że strony uzgodniły inaczej.

Zgodnie z § 18 ust. 7 powołanych wyżej Warunków ubezpieczenia Programu Ubezpieczeniowego (...), uprawnionym do uzyskania odszkodowania przekraczającego 5.000 zł – czyli tak jak w niniejszej sprawie – był ubezpieczający, czyli (...) Bank S.A. Powódka podpisała deklarację ubezpieczeniową przystąpienia do Programu ubezpieczeniowego (...), w ramach grupowego ubezpieczenia dla kredytobiorców hipotecznych (...) Banku S.A., zawartej w dniu 9 marca 2010 r. pomiędzy Towarzystwem Ubezpieczeń (...) S.A. a (...) Bank S.A. i wyraziła zgodę na przekazanie odszkodowania z ubezpieczenia nieruchomości ubezpieczającemu, na wskazany przez (...) Banku S.A. rachunek bankowy. Powódka nie twierdziła, aby doszło do wygaśnięcia zobowiązania z tytułu umowy kredytu, którego zabezpieczaniem jest hipoteka wpisana do księgi wieczystej ubezpieczonej nieruchomości.

Chybiony był zarzut powódki, że zarzut braku legitymacji czynnej był spóźniony, skoro nie został przez stronę pozwaną zgłoszony w odpowiedzi na apelację.

Legitymacja procesowa jest to określone normami prawa materialnego uprawnienie konkretnego powoda do dochodzenia sądowej ochrony określonego roszczenia materialnoprawnego, przeciwko konkretnemu pozwanemu. Sąd, stwierdziwszy brak legitymacji procesowej (zarówno czynnej, jak i biernej), zamyka rozprawę (art. 224 § 1 i art. 316 § 1) i wydaje wyrok oddalający powództwo.

Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji, nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego. Bez względu bowiem na zarzuty podniesione w apelacji, sąd odwoławczy ma obowiązek z urzędu brać pod uwagę prawidłowość zastosowania prawa materialnego. Powyższe wynika z faktu, iż postępowanie apelacyjne ma charakter rozpoznawczy. Innymi słowy, rzeczą sądu jest bowiem zawsze stosowanie prawa materialnego, właściwego dla ustalonego stanu faktycznego sprawy. Zatem kwestia legitymacji procesowej podlega badaniu z urzędu.

Reasumując, z powodu braku legitymacji czynnej, powództwo podlegało oddaleniu. W konsekwencji apelacja od wyroku oddalającego powództwo również podlegała oddaleniu, gdyż zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy - na podstawie art. 385 k.p.c. - oddalił apelację.

Strona pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniosła wprawdzie, że powódka nie posiada czynnej legitymacji procesowej w sprawie, ale wywodziła to z faktu, że - w jej ocenie - wypłacone odszkodowanie pokryło w całości szkodę, stąd powódce nie przysługuje uprawnienie do żądania zapłaty dodatkowej kwoty odszkodowania. Podniosła też szereg innych zarzutów, odnośnie wysokości dochodzonego roszczenia i zaoferowanych w pozwie dowodów.

Natomiast zarzut braku legitymacji procesowej, z uwagi na treść umowy ubezpieczenia, w myśl której uprawnionym do uzyskania odszkodowania przekraczającego 5.000 zł jest ubezpieczający – strona pozwana – działająca jako profesjonalista sformułowała dopiero w piśmie z dnia 30 kwietnia 2021 r. (k. 287). Gdyby prawidłowo zarzut ten podniosła już w sprzeciwie od nakazu zapłaty - dołączając dokumenty, które na wezwanie Sądu przedłożyła dopiero w postępowaniu apelacyjnym - powódka z pewnością od wyroku oddalającego jej powództwo nie wniosłaby apelacji. Tym samym należało uznać, że brak prawidłowej obrony ubezpieczyciela przed Sądem I instancji, naraził powódkę nie tylko na zbędne wydatki na biegłą, ale także na koszty postępowania apelacyjnego.

W tej sytuacji - mając na uwadze zasadę lojalnego postępowania między stronami - Sąd Okręgowy - na podstawie art. 102 k.p.c. - odstąpił od obciążenia powódki kosztami postępowania apelacyjnego.

SSO Joanna Czernecka SSO Renata Stępińska SSO Zbigniew Zgud